

УРЕЂУЈЕ ЗМАЈ-ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ.

ГОДИНА ДРУГА

ИЗДАЈЕ ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА.

ГЛАВНИ САРАДНИК
А Б У К А З Е М.

У Н О В О М Е С А Д У
20. Марта 1879.

ИЗЛАЗАК И ЦЕНА
ВИДИ НА ЗАВРШЕТКУ ЛИСТА.

Не би с горег било!

Ономад се шетах
Мало променадом
И ту сам се срео
С мојим кума Радом.

Он беше суморан,
Невољан и јадан,
Као да је од три дана
И жедан и гладан.

Да сам богат дао би му
Какву помоћ малу,
Ал сиромак, ко што сам,
Ударим у шалу.

„А шта велиш, куме,
Да ти је бог дао,
Да сад имаш деце, —
Би-л се радовао?“

Уплаши се човек,
Кад те речи зачу:
Бре мани се деце, —
Не знам ни сам шта ћу!

„Не мислим ја мале деце,
Да ти пилеж плаче,
Већ велику децу,
Кћери удаваче.

„Па да једну удаш
За каквог месара;
А друга би можда
Избрала пекара.

„Трећа да ти нађе
Зета трафикаша;
А четврту то већ знаш,
Дао би за бирташа.“

То је била шала,
Али не погреси,
Јер се Рада разведри,
Брк му се насмеши.

—рм—

Титулус зеванди.
Јавна предавања.
IX.

О луксусу.

Но још ми само то фали, да дирнем у луксус, или да забаглам руком у рој љутих зољева, или да пошљем моја танка леђа на футошки ваптар (са препоруком на господу комесаре), или да објавим рат колубарским мувама, или да ступим у алијансију са Енглезима против Зулукафера, — јесте, само ми то фали, иначе сам потпуно здрав и читав.

Али забoga, поштоване госпође и господо, та ја и кад бих хтео не могу луксусу нашкодити ама баш ни трунка, кад бих се попео на врх Авале, — не, кад бих стао на сред новосатске променаде, па кад бих махао и рукама и ногама, и кад бих ту викао колико ме грло подноси. „А јао у помоћ! Вагра! Feuer! Räuber! Уби нас луксус!“ Луксус би се само смејао. Њему је за цело мило да се сви његови противници једанпут већ извичу па промукну, него да једнако зазире од ћутања и какве потајне завере њихове.

А друго, где то пише да сам ја противник луксуса! Мени је само стало до тога, да се мњења раз-

бистре, — а то је без сумње нужно, јер нам је луксус заиста дошао до густа, (или ако вам се боље допада: густ нам је дошао до луксуса).

О луксусу је здраво тешко говорити. Јер ако вам кажем: „за бога људи, немојте терати луксус!“ ви ћете рећи: „баш и да хоћемо, не можемо га терати!“

Ако вам кажем: „Е па добро, а ви терајте луксус, госино му тана његово!“ — ви ћете онда рећи: „па терамо ми луксус, још те како grossartig“.

И тако ћете ми увек доскочити. Зато сам се ја већ и покајао што сам загазио у ту тему, о којој не сме ни муж са женом пешке да разговара. Ал сад је већ доцкан. Обично се људи онда кају, кад је доцкан.

Реч луксус састављена је из две латинске речи, из лукс (светлост) и сус (крмача). Питање је само је-ли ту светлост зато да се боље види крмача, или је ту крмача зато да се лакше окаља светлост.

Ко је спарио крмачу и светлост, то је морао велики ђаво бити, јер мали, обични, свакидашњи ђаволи не верујем да су за тај посао дорасли.

А шта је управо луксус?

Луксус је она ствар, без које човек може бити. Батина, штап, фиргаз, буца, напак, то све није луксус, јер без тога човек не може бити (никога).

Луксус је, кад се за женом вуче шлеп од по фата, а за мужем се вуче дуг чак до чивутског сокака.

Луксус је, кад човек попије у бирцузу више, него што му жена може на фришефире — изгубити.

Луксус је, кад једна лења свилена буба више свиле на себе обуче, него што могу 10,000 вредних свилених буба опрести.

Луксус је, кад човек који већ има среће, уз то има још и памети. (Ал то већ ретко бива).

Луксус је, кад у једном намастиру има два калуђера а три куварице.*)

Луксус је, кад се у Београду на теразијама мете нов фењер, — јер се и без њега ништа не види.

Луксус је, кад Српскохрватски или Хрватско-српски народ има две писменице, — а за цело би се и са једном могао препирати и гложити.

Луксус је, кад која држава има „слободну штампу“, а мора из туђих новина да чита своје мане и недостатке.

Луксус је, кад који сеоски учитељ има више деце за својим столом, него у скамијама.

Луксус је, кад се који трговац вози на четир коња, а банкротство му је тако близу, да може комотно и пешке до њега стићи.

Луксус је, кад ко у својој кући има доста пљуваоница, па уз то још прима и „Турски Народ“

Луксус је, кад ожењен човек иде у цркву да слуша придику, или у намастир да му читају горопадну молитву.

Луксус је болест коју сваки човек види (на другоме, само на себи не).

Луксус је јама, у коју што више сипаш све је дубља и опаснија.

*) Па то је онда женски манастир.

Луксус је порез, који сами на себе намећемо и с отим га већма намећемо што се већма размећемо.

Луксус је куга и то астраханска, — појављује се често и у виду астрахански капа и јака.

Наш јадан народ туку разне батине. Свака батина има два краја, али луксус нема краја.

Сад долази најглавније питање. То јест, како би се могли те болести, те куге, те батине, тог пореза опростити. То је заиста животно питање — велеважно питање, — зато молим поштовано собраније, ако ко зна, — да и мени каже.

А ја вам сада благодарим на уговорном звању, са којим сам данас ванредно задовољан. Шта више видим тамо у буцаку неких тета, које су већ и задремале, тек што нису заспале. Нужно је дакле да завршим колико из других узрока, толико с гледишта санитарета.

Dixit, — et esakravit animam suam.

Стрмд.

Шваба и Србин.

Србин је имао комшију Швабу, ком је нешто мало и дужан био. Шваба, кадгод је знао да Србин има гостију, или иначе мало бољи ручак; а он се обично пред подне нађе код комшије раца, и ту онда највише о томе приповеда, како би он могао већи интерес добити на новац, ког је он комшији узајмио и т. д. Тако се увек Шваба знао улагивати, докле га Србин не понуди да остане на ручак; но он се и није никад двапут дао нудити. Ове честе швабине посете, постадоше најпосле Србину несносне, али не смеде га баш вређати; давно би он њега оцакао, да му није још за лањски интерес дуговао; зато је морао дуго промишљати, на који ће начин да се отресе Швабе, а да се ипак онај не може наћи увређен. Договори се најпосле са Нићом — својим шураком — који је читаву ствар на себе примио.

Једног дана се десило код Србина крштење, заклаше пурана, намесише гужваре и гибанице; јер ће, разуме се, и кум и бабица остати на ручак. Пред подне, док су они још ракијали, отворише се врата, и ко им уђе, њихов комшија Сепл; шта више, повео је и свог брата Михла, да честитају комшији новину. Србин их до душе пријатељски прими, ал после кратког времена, кад је видео да ће Швабе и данас да се наклепају на ручак, а он се мало изгуби са својим шураком. Док су Швабе са кумом ракијали, дотле се у кући ова двојица договорише, шта да раде са Швабама. Уђоше унутра, чинећи се о свему и невешти; ракијали су још неко време, у томе уђе и Криста — домаћица — „седајте људи! ручак ми је готов.“ Кум заузео горње место, Сепл седе до шурака, а Михл до домаћина. „Јес чуо море Нићо“ рече домаћин, „а што си ти узео мога Сепла?“ „Е није него још нешто,“ примети Нића „та ја Михла пре познајем него тебе, ми смо код једне регемента служили, па и с њивама смо комшије, јел Михл? па ти ми га сад оте, то није лепо од тебе зете; ја мог Михла не дам!“ „Ја тиђкажи тебе комшије“ рећи ће Сепл „то све јетна, ми сме све пријателе, можим сест ли ко оче, ми сме своје, комшије ми позна ко и негова швагер

Ниче“ — „Аја“ настави Нића, „дај ти мени мога Михла, јер ће иначе пресести твоје Сеплу ручак“ „Кад си ти узео мога Сепла, недам ни ја теби твог Михла“ одговори домаћин. Швабе већ приметеше, да овде може свашта испасти, па су и сами хтели да промену места; јест, ал се Срби међутим посвађају, и Нића ће најпоследње рећи: „оћеш ли дати мога Михла, не даш? кад не даш ево ти на!“ у том ошине Сепла по њокалици. На ово ћипи домаћин „а, таче ти гоино са Нићом, ти да бијеш мога Сепла, ког ја у мом веку још увредио нисам; кад је тако ево и твој Михлу“ и у том онаучи и он другог Швабу. Швабе скупе амбуље па загребу, те се више и не врате. — —

Прође већ неколико дана, Сепла више ни од корова код комшије. Србин се опет уплаши, да му Шваба не одкаже новац; отиде му једног дана, и из петиних се жила упео, да му докаже; да је он само бранећи њега, и у пркос Нићи опалио Михла, и да он није тому крив већ Нића; који је луде нарава у пићу. Шваба као паметан човек видевши, да су србинови разлоси умесни, и да га овај заиста воли — јер се за његову љубав и са шураком посвађао — попусти мало и почне поново одлазити Србину. Једног дана кад је Србин свиње тукао, ево ти пред подне Сепла, и завукао се за сто, па чека да се донесе ручак. Кад је домаћица видеела, да је Шваба намеран да остане и не позват на ручак; а она уђе унутра и рече: „ручак ми је готов, ал не знам што нема мога брата Ниће; рекла сам му да нећемо без њега ручати? Кад изиђе Криста у кујну, а Шваба ће рећи: „кој то Ниче, она твоја швагер, он чи дође на ручка; јел коншије“? „Та да, моја га је жена позвала.“ „Е коншије“ продужи Шваба „ја мора ичи, очи мој Лиси та ми чека на ручке; а ја чи други пут дође, кад нечи овди руча оно гробијан Ниче; он може опет та си посвади с тебе, па чи тебе у труп та ми разби нос; зато боли иди ја код мој Лиси.“ Отиде кући. После тога кадгод је хтео да остане код Србина на ручак, а ови одмах очекују Нићу; Шваба кад само чује нићино име, одмах му забриде усне од његове „визиткарте“, те граби врата

—р.

Шетња по Новом Саду.

XX.

Пролеће је сијнуло и све биљке ничу већ из земље. У Новом Саду ничу „верглаши“ и комисије за асентовање; у Футогу и Чебу ничу финанси; у Београду бирократе и нови министри; у Пешти чивутски новинари, који још ни цепне мараме не умеју да употребљују; у београдској шуми ничу смрчци и пустихије; у прњаворима манастирским ничу младе „вешерке“ и калуђери; у Сегедину клија жито (у амбаровима, што су потољени); у Берлину изничу из земље печурке и социјалисте; у граници цветају батине; у Сентомашу цветају главе на вашару; у Сомбору полагају људи винову лозу, а после ће некојег од њих винова лоза положити (под астал); у Ст. Бечеју цветају љубичице, католицизам и карте; у Нишу терају дрва пушке и социјалистичке скупштинаре; у Руми ниче из калдрме благо; у Пакрацу скидају зимске пенцере и професоре; у Карловцима престали неки грејати собе дрвима и срце родољубљем; у Земуну

избијају сасе, кукурек и рђаве ђаке; у Тителу је поплавила љубичица а хоће да поплави и Тиса, и тако свуда се већ указују знаци долазећег пролећа, о којем су фуксови календари унапред већ прорекли и предсказали, да ће доћи 9. марта.

С пролећем заједно, а мало и раније настао је часни пост, време, кад се једе киселица, пасуљ, сочиво, мајун и туршије, те је човеку сад пост увек пред очима, па и новине кад чита, чисто му уводни чланак изгледа као киселица, политични преглед напише га као пасуљ, на дописе бечи очи као на сочиво, подлиски се мажу као мајун, а огласи су му кисело-горко-слано-бљутави као туршије! Ово је време сасвим сувопарно и једва чекамо водени понедељак, да се мало и влаге дочепамо, да нас полију, што нисмо раније устали, т. ј. кад је требало! . . . Вегетаријанци уживају, што је и њихово време настало, кад се не сме јести месо и пити вино, и то је време за њих сретно и блажено. Но с постом су престали и балови, те наши вегетаријанци не иду сад више на бал, да играју чардаш и брзу полку (ал су врло радо ишли пре револуције, док нису још били вегетаријанци, а онда су и јели месо, пили вина и пушили, после 50 година и ми ћемо сви постати њихове присталице).

Аб.

Абуказемов календар.

Марат.

11. У Будапешти и околини појавиле се богиње; г. Ружић (глумац) вели да га није ни бриге, он је не давно издржао богиње (кад је играо у „Максиму Црнојевићу“)

12. Међу потољеницима од оних преко 80 села покрај Саве, циркулирају табаци, да они (т. ј. потољеници) прилажу новчане прилоге у корист Сегединаца.

13. Међу осталим вестима о стању воде чита се: Сентомашани јављају: Код нас вода стоји на једној мери (т. ј. не троши се.)

14. У једној српској школи декламује један ђак — с обзиром на просторију исте школе:

„Банак је, фуруна је,

Тескоба је, незгода је.“ (Бачв. поскочица),

15. У Бечкерек у влада усљед избора новог проте велика паника.

16. Г. А. Р. у Кикинди предлаже, да се министарству ода захвалност, што се мешало у нашу автономiju, тако пише „Застава“; ал ми знамо господина као врло шаљивог човека, те и то само за шалу сматрамо.

17. Опет међају Румљани учитеља и н — сва читаоница угоститеља.

18. У Београду је именован за аустријског посланика некакав Брај; брај значи каша, — видећемо какву ће и тај кашу замесити.

19. Један столар препоручује публици своје мртвачке сандуке; хвала лепо на таквој препоруци.

20. Министар Тиса каже на сабору, да се он не стиди своје прошлости; само још да се ова не стиди њега.

Ћира. Били ти мени знао казати чиме је офарбана та енглеска плаветна књига?

Спира. Како не бих знао.

Ћира. Па чиме, бога ти?

Спира. Та се фарба зове „Зулукаферблау.“

Ћира. Ништа ми није тако жао код те целе сегединске катастрофе, као то што им је и гимназија пропала.

Спира. Па томе је лако помоћи.

Ћира. А како то?

Спира. Ми новосађани имамо две гимназије, па да им поклонимо једну, — наравно мађарску, јер српску неби ни примили.

Ћира. Јеси ли чуо како бечки Немци јаучу да су угњетени од других народности.

Спира. Па то је сасвим у реду. Де кога газе тамо се мора чути и јаук. Па кад онај кога газе несме да јауче, онда мора ко други ту улогу на себе примити.

Ћира. Каква је разлика између Сегедияца и нас Срба у Мађарској?

Спира. Сегединци грцају у води а ми на суву.

Нешто из Америке.

Недавно написаше два позната хумористе Twain Marc и Bret Harte једну позоришну игру, која је и представљана у њујоршком позоришту „fift avenue“. Пошто успех баш није био сјајан, Twain Marc изиђе на позорницу, и поче овако беседити:

Господо! Овај је комад с почетка био тако ванредно дугачак, тако опширан, местимице тако дубок и пун свакојаким разноврсности, да би за представу његову потребно било најмање 14 вечери. Ја сам то сматрао као лепу страну тога дела, и већ сам унапред уживао помишљајући, како ће то лепо бити, кад се

завеса после једног дела спусти са надписом: „Продужење сутра у 7 сати“. Али је управитељ био другога мњења. Он рече: „То не иде! Четрнајст вечери да се потроше на један комад то је преко јего. То се не слаже ни са законима наше уније, који јасно забрањује да човек не сме свога сабрата на муке мећати.“ И он се лати посла да комад поправи, — маказима. Секао је — секао је; ја сам био ван себе од радости опажајући како наш комад све бољи бивао тим начином поправљања: што год је више од њега одфикарио комад је све то лепши долазио. Ја сам уверен, да би ово био најдивнији комад на свету, само да је управитељ и даље продужио своје поправљање; — али му се маказе отупише и покварише, и тако комад дође на позорницу овакав као што га видесте. Али умирите се, господо, маказе су већ послате да се наоштре и поправе и ја ни најмање не сумњам, да ће ово бити ремек свију позоришни игара, — чим му се одсече оно што је још преостало.

Опасан комшија.

У препуњеном „Омнибусу“ седи између осталих путника један господин, који непрестано пуши. До њега седи неки сељак, па час по час измиче се од пушације, и кад год би овај стресао пено са цигаре, сељак би чисто поплашено ћинио.

Сви мишљаху, да сељаку дим досађује, и баш с тога господин све то гушће димове пушташе.

Најпосле рећи ће сељак:

„Ала господине, баш би те молио, да не пушиш“.

„А што не.“ — рећи ће подсмешљиво господин, — „Зал што теби дуван не годи? Мени је пријатно, па хоћу да пушим.“

„Знам, знам, господине, да ти је пријатно, и мени дуван не шкоди, штавише ја га радо имам, само знаш“ —

„Но, па зашто онда да не пушим?“

„Тако велим, да се неби нека несрећа догодила јер знаш овде под клупом носим у цаку барут.“ —

Сви побледише. — Цигара одлети кроз прозор. — Мртва тишина! —

Кад „Омнибус“ стаде, дохвати сељак своју врећу са — кромширом, и смејући се, оде својим путем.

Карал.

Епитаф.

једном песету.

Овде лежи Гастор
Мрко жуте длаке,
Он је лајо на вандровце
И на просијаке,
Па зато је био
Своме госи мио.

Он је био песето
Врло поуздано,
Ал на кућне пријатеље
Није никад лано, —
Зато ј' опет био
Својој г'оси мио.

БИСМАРКИ И АНДРАШИ.

1.

2.

3.

1. Досад су били веома близу.

2. Сад су се још већма приближили.

3. Ако то приближивање још и даље устраје, могло би напоследак (сачувај боже) још и овако изгледати.

Господар Црвенко.

Господар Црвенко
Он је богат госа,
Ал болује давно
Од црвеног носа.

Доктори су њему
Разна сретства дали,
На последак су га
У илице слали.

Доктори га шиљу,
А Црвенко псује,
Он за купатила
Неће ни да чује.

Ал ономад својевољно
У Топлице оде,
Јер је чуо да је тамо
— Понестало воде.

Тек што тамо стиже
А вода нагрну, —
Господар Црвенко
Љут се кући врну.

— рм. —

Ћ о к и ц е.

Ономад је од једног београдског званија дошло писмо управљено на г. Косту Бранковића ректора велике школе. Писмо је враћено са понизном приметбом, да је исти господин умро пре 8 година.

Орлов, благајник одеског слов. друштва, спашио је сумицу од 400 талира. Он је то учинио ради опомене, да се од сада не међу орлови за благајнике.

Лојд је ушао у траг да је руска полиција у споразумењу са нихилистима, — само што баба не каже, је ли сан снила ил га је зажелела.

До душе и то је истина, да су до сада атентације ишле пешке, а сад су на коњу. Није згорег ни то прибележити.

У београдском позоришту.

Синчић. Јели, татице, од чега се прави тај гас?
Отац. Гас се прави од угљена.

Синчић. (Зачуђен) Е да!!

Отац. А да шта си ти мислио?

Синчић. Ја сам мислио да се прави од бела лука.

Отац. До душе, ако ћемо по мирису судити, можда ти имаш и право.

Госпођа Миловуковица, као списатељка.

Познато је у целој Европи, да је гђа Кат. Миловукова управитељка више девојачке школе у Београду — те дакле у дужност јој спада, да оно што она уме и зна улева и у ученице те школе: да своју вештину и лепе особине усађује у срце и душу и ученицама својим, да не остану следе код очију. Ради тога постоје разна средства и начини, али најлакши је начин — књига и писмо. С тога је врло наравна ствар, што је гђа Миловукова уједно и списатељица. Године 1866 изишла је у Београду књига „Педагогика од Катарине Миловука“, са врло леним речима и мислима. Али се догодио малер: Те речи и мисли, баш као да су новци и рубље за рањенике, украдене су. Нашао се неки Л. Келнер, немачки писац, тему се те речи и мисли донадохе на 11 година пре, него што ће их гђа Миловукова ставити на папир, те их он украде и метну у своју „Volksschulkunde, ein Hand-und Hilfsbuch и т. д. von L. Kellner, Regierungs- und Schulrath. Essen, Druck und Verlag von G. D. Bädecker“. Догађа се до душе често да списатељи (особито још док су ђаци) од келнера узамљују, али овде је обратан случај, овде Келнер од наше „списатељке“ узамљује. Што се у књизи о томе зајму ништа не каже, томе се није чудити, јер је зајам деликатна ствар и нико неће у добом добовати, кад од кога штогод позајми. Само није лепо да он године још 1855. (онда је изишло прво издање његове књиге) украде оно, што ће госпођа Миловука тек 1866 „написати“. Још вели у предговору свом, да је „Schulkunde“ то што и „Педагогика“, као што је наслов госпођиној књизи. Ал' је фармазон! — Ако ће уредништво „Стармалог“ допустити места у својем листу, ја ћу вам послати обе књиге да их штампате у целости у своме листу, заузеће доста штампаних табака; али и вреди! (Ми мислимо, да ће боље бити, да повудите „Женском друштву“ у Београду, ако оно узхте издати ту књигу, ал нама се чини да неће ни то друштво да је изда. Уреди. „Стармалог.“)

Др. Кргомесић.

Сегедин је — српски.

Ономад доведе неки Србин из Сирига страдалника Мађара из Сегедина овамо у Нови Сад једном његовом рођаку. Саставши се с тим Сирижанином запитамо га, како изгледа сада тамо у Сегедину? „Е, вели, Сегедин је сада српска варош, јер све је друго потоњено и уништено, само је српски крај, који је на брегу, остао.“

Аб.

Футошки Баба.

(Наставак).

Када је деда Врсанко данашњи суд комесара и испит завршио — баба заврти главом — а комесар заврти десним брком — чисто поносећи се, како је то паметно испало. — Домин био је већ добро наватао, па је шкилио као нгтенак у жишву, као да му масти мањка — он већ није ни знао

о чему је реч, али је опет комесару давао за право, како се не би толи тако уваженој особи замерио.

Попа, који је до комесара седио, исто је тако жмирио, али је ипак неке тропаре Никитине гласно певао — а шта би друго и знао — та у цркви га и тако нема ко слушати, јер народ поготову у цркву не иде — мало их и бијаше, који већ не стругнуше у назарене — а због чега, и то не би било тешко погодити. Он се на ово није баш ни жестио, јер покрај свега тога, што је мало посла имао, ипак у јесен пандури са комесаром бир му најтачније покупе.

Када се Баби већ допило, он свога пришка кући позове, јер богме већ и зорњача се указала, пришко му Тодор привати реч и тако се из биртије кући упуте, којој сретно и приспу и легну спавати.

Када је свануло, сви поустају домаћи, али и Тодора као и госта Бабу пробуде, и пошто су се поумивали и мученице напили, стану сад са Тодором домаћином разговарати о Бабиној женидби.

Тодор познавао је свег села девојке, а како и да не би — та све старешине код њега ковачки посао раде. Он није да сваку девојку знаде, него тако рећи зна шта је свака и сивала. Тодор је једно парче ћутао, пљувао и усекивао се онако псалтирски, па онда ће латити лулу са Ченџера, напунити је и запалити, опет се накашља и бутелу натеже — па онда отпоче.

Е, вели, пријатељ Јашо и побратиме Прико, тешко је то проводија бити — знате пријатељи моји, то је мучна ствар. Одеш ти на прилику на вашар, рад си шпањче или кљусенце да купиш, па се то штудира, је ли метиљ ишпањче обузео, да није стрикава или шугава — гледиш ма какву рагицу, е не знаш шта је у овој, је ли сипљаива, да није бангава или штрупирана — да нема каракуш и шта ја знам — а шта мислите, жену себи за века узети, па на какво подмече наићи, то браћо није шала. Ја сам и ноћас, док сам са Бабом на пићу био, о том штудирао, па осим једне нисам за њега друге могао наћи, и та ако би за мога побру пошла никад боље.

Она је баш и здрава и лепа, истива, мираза нема али отац јој има кућу и мало винограда — деце више нема, па по времену моће све њено бити. Девојка је на гласу са своје лепоте и дивоте, сва је вармеђа познаје. Баш ономадне пиенички домин имао је силне госте, па се са њима доцањка овамо код нашег попе. Господа знаш како, као и друга господа, весело, пијано, бесно, није им доста за попиним асталом. него хајд да се и код оте девојке пробашкаре — приспу к девојачкој кући — ту се мало и поиграло — па онда хајд онако са свирцем опет попи.

Неки ђаволани, наша ова проста младеж — знате шта је младеж — дочека ту господу богме неки са тољагом, неки са бичем, неки и са једеком — те на једном савијутку онако у помрчини стадохе господу поливати — та није да је то била праска и вика, та није да је то била трка већ богме и звонар мал неудару у јацинско звоно. —

Домин Јоца сироме, мал ако и данас још не бежи а тешко да није добио сипњу, а господин Хорват изгуби уво, па га сада зову апостол Јуда — солгабилов побегао пешке чак у Штрковац, а пандур му освануо у амови —

и да још није нагазио на бару, тешко да неби доспео у Буљкес на роботу — комесар, то ти је стари курјак, и он је најбоље прошао — он прескочи један плот па се сћућури у неку кукуту и ту је седео док није свануло ни жив ни мртав, као оно Лала Малешев дана су га тели из кнежевине истерати, а он побегне са печатом селским у дикицу догод није солгабиров кући отишао и тако опет још 6 недеља кнезовао.

Лала је мој рођак — па када ми то приповеда, и сам се смеје, говорећи, баш није било на псећију; он је знаш само једну годину кнезовао — ал није се ником замерио — кад су га после године и две када презивали — и које зашто распитивали за његове кнежевине, он је лак одговор имао — ја браћо о том незнам ништа — јер кад сам постао кнез онда је трајао алдумаш три дана, после тога — погоди сережане, па алдумаш, погоди воларе, па алдумаш, погоди чикосе, па алдумаш, погоди свињаре, опет алдумаш, међај тудоре опет алдумаш — храм цркве па за бога и по богу 8 дана, сва се звона већ прекамукала — а ми још држимо — после тога ево ти рачуни тудорови — ево ти отца проте, опет алдумаш — кафе, као воде, вино све битеки; онда сиротински рачуни. Сиротински отац забравио бирцуз, два дана неда на поље све у здравље кукавни сирочади — Ђурђев дан, Марков дан Литија, свечари, хука и бука горе него у Футогу на вапшару, у том и година изашла — кад сам вели изишао из кнежевине — опет нови кнез притиско са алдумашем е јели онда чудо шта Лала незна ништа шта се те године збивало? ако је печат на писмену, онда је тако, бог му а душа му са печатом — ако нема печата — онда не килт ништа као код поп браце. —

Него, вели Тодор пошто се опет дотаче мученице, хајд оправљајте се, а ти жено дај тај вруштук па ћемо у име божије к девојци а било шта а небило, да нисте забадава дошли али о миразу да нисте спомињали — отац девојачки опор је човек па се бојим да са њиме накаљамо — он је знаш у младости бијо несташан па је неотице једног Швабу буцом одаламио па на место мртав остао — а ма бар да је цвркнуо он га је истина одробио и не жали, али га зваш батине и сад тиште јер није шала свака кварта примао је по фртаљ центе па за осам пуни година. —

Тодорова мајсторица Тода, са вруштуком журила је, али ма да си јој обе руке одсекао, пре 10 сати није могао бити готов — а није ни чудо, та има и у Варадину велики госпођа — које кад треба вечерати оне онда тек гласовир удешавају — ма да им гост од глади зевка — оне се чине и не веште а да шта ће, кад је касалин отишао кући да спава па можда већ и први га сан превалио а куварица онда дошла по месо за паприкаш, па шат буде готов окол по ноћи — а баш и куварици није то не угодно, просто јој је обићи и три кључа, да се са своим вици-фрајтом састане. —

Тода је скувала од живинског меса ајмокац, са ајмоцем у другој чинији донела је шаргарепе, после тога печена јагњећија месо посута са белим шећером — неби га знала боље ни госпођа Мициница измацарити — а како и да незна, та мајсторица Тода по сватови обшта је варјачара, она зна, да у киселу чорбу мирођија кипира — са риндфлајшом сос од сладка скорупа — печеће да се са белим шећером поспе а у кисели купус да се крупно дубанско грожђе натрпа — то веле и поп Маша све се гуши — још да га није срамота понео би и Пади мало у цепену.

Када су фруштуковали, Баба се мало на једну страну рапчешља — брчиће засуче, чизме углади и на лајберу јако посуврати, као оно Мила Декин свирац из Мола — када се са Митом Грдешом надсвиривао — који ће Бранка Вашара у игри уморити.

Сви дакле скупа упуте се девојачкој кући, јер док се они оправљаше, дотле је мајсторица Тода већ и Милице девојки абер дала да ђувегија долази — којег је девојка и чекала. —

Када су тамо приспели — Милица ји лено дочека — јер отац није јој бијо код куће. Кућица је мала, али лепо окречена и узбијена — кујна и соба немож лепша и чистија бити — кревети лепо намештени са чаршафи шлинговани — на асталу је Ђилим, све гори — све по њему извезени бокали и зецеви — мислиш сад ће скочити да бега а то је све милицин рукотвор, над креветом велики је раф и у њему сијасет цинени калаилица — пред иконом од цина кандило, све се сјаје али Милица није цинкрот жалила када га је рибала — нуз вуруну је креветац па и на кревету Ђилим незнам баш јел лошији од оног на асталу; куд год погледаш, све је то чисто и тако удешено да ни Захарић неби забавио. —

А шта да за Милицу кажем, то је једна тек лепота што јој па далеко пара нема е па да није тако, ала би господа баш праг јој чепала — Јата, па и Баба незнаду чисто са кога краја да заподену ма да су вутожани и пола варошани — реч забегла па незнају да се нађу, док им на последку Тодор као провођаџија своим диваном неотвори пута. —

Пошто су Баба и Јата по неку рекли — Милица се извини да она им ништ незна казаги — док јој отац не дозволи, па док оца упита, она ће им преко чика Тодора поручити — и тако се опросте.

Јата, па и Баба машу главама, а Тодор се смеши — е вели виш побро шта у нашем Сент Ивану роди — не тражи ни Јата ни Баба мираза — они би Милицу онако у кошуљи одма са собом повели — али није асне кад отца нема, мораће мркови још једаред — па ма и дваред и триред у Сент Иван докасати.

Када се Баба кући враћао он је све докле је Сент Ивана видио обзирао се па тако од то га времена вратије искривио, тему и сад мало наеро стои. — (Продужиће се.)

„Стармали“ излази 10, 20 и последњег дана у сваком месецу.

Годишња цена 4 ф. годишња 2 ф. на 3 месеца 1 ф. За Србију, Црну Гору, Босну и Херцеговину на целу годину 50 гр., на по године 25 гр. на 3 месеца 13 гр. чар.

Писма и све што се тиче уредништва, нека се шиље на адресу Др. Илије Огњановића у Новом Саду, а коме је наручије Дру Јовану Јовановићу Змају у Београд. Предлату пак и огласе, ваља слати на штамарију А. Пајевића у Нови Сад. Цена је огласима 5 новч. од једне врсте.

Новије књиге.

(Под овим насловом навестићемо сваку књигу, која се уредништву тога ради припошље.)

Физика, написао Балфур Стеварт професор физике у Манчестру, превео Стеван В. Поповић, епархијски школски референт. Са 48 слика. Цена 50 новч. или 6 гроша чаршијских.

Ово је трећа свеска у низу „књига за школу и народ“, које издаје штампарије А. Пајевића у Н. Саду.

РЕД ПЛОВИДБЕ

ПУТНИЧКИХ ПАРОВРОДА.

од 4. (16. марта) почињући до даље наредбе:

Из Новог Сада у Земун понедељником уторником, средом, петком и суботом у пола 5 сахата по подне.

Из Новог Сада у Тител, средом и суботом у пола 5 сахата по подне.

Из Новог Сада у Оршаву понедељником, средом и суботом у пола 5 сахата по подне.

Из Новог Сада у Пешту, понедељником, средом, четвртком, петком и суботом у пола 11 сахата пре подне.

У Новом Саду 4. (16.) марта 1879.

Отправништво.

НОВА КЊИГА.

ПЕСМЕ ЗА НАРОД

СПЕВАО СВЕТОЛИК ЛАЗАРЕВИЋ.

== СВЕСКА ДРУГА. ==

САДРЖАЈ: Српство. — Српска вила. — Српски својевољци у логору на Дрини 1876. г. — Срби полазе у бој. — Бој на Шуматовцу. — Ђенерал Чернајев. — Освојење града Ниша. — Пуковник Ђуро Хорватовић. — Спомен погинулим јунацима за ослобођење и независност српску 1876—1877. — На дан проглашења независности Србије

Уз књигу иде лик кнеза Милана.

Цена је књизи само 10 новч. Ко наручи више комада добија по 7½ новч. комад.

Наруџбине ваља упућивати:

ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА
у Нови Сад.

КЊИГЕ ЗА ШКОЛУ И НАРОД.

ПОЧЕТНИЦЕ ПРИРОДНИХ НАУКА

излазе једна за другом овим редом:

1. Хемија од Х. К. Роское, професора хемије у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића, шк. референта. Са 36 слика, укорићена 50 новч.

2. Физика од Балфур Стеварта, професора физике у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића, школ. референта. Са 48 слика укорићена. 50 новч

3. Астрономија од Н. Локиера, члана кр. друштва у Лондону. Српски превод од дра Ђорџа Натосевића глав. школ. референта. Са 47 слика, укорићена. 50 новч.

4. Физикална географија од А. Гејкије, професора геологије у Единбургу. Српски превод од Лазе Пачуа, ур. „Страже“. Са 40 слика, укорићена, 50 н.

5. Геологија од А. Гејкије, проф. геологије у Единбургу. Српски превод од Л. Пачуа, уредника „Страже“. Са 40 слика, укорићена, 50 новч.

6. Зоологија од О. Смита, професора зоологије у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, професора српске учитељске школе у Г. Карловцу. Са 45 слика, укорићена. 50 новч.

7. Ботаника од Х. А. де Бари, професора ботанике у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, проф. срп. учит. школе у Г. Карловцу. Са 45 слика, укорићена, 50 н.

Претплатна цена на свих 7 књига стоји само 3 фор. за Аустро-угарску, а за Србију и друге крајеве српске 35 гроша или 6 гроша поједина свеска.

Низ ових књига изићи ће у току ове године 1879.

Наруџбине из Аустро-Угарске шиљу се на потписану штампарију, а оне из Србије на књижду В. Валожића у Београду.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА,
као издавач „Књига за школу и за народ“

Штампарија А. Пајевића у Новом Саду
продаје са свога стоваришта:

Буквар за српске основне школе	20	нов.
Упутство уз буквар за основне школе	10	нов.
Мала катавасија	20	нов.
Одабране народне песме за учење на изуост у срп. основним школама	10	нов.
Дисциплина на правила за учитеље српских основних школа	10	нов.
„Здравље и напредак наше деце“, за народ написао др. Милан Јовановић Батут	60	нов.
О дифтеритичној вратобољи, за српске матере написао др. И. Огњановић	20	нов.
Индустрија и њени чиниоци у Србији, написао Драгутин С. Милутиновић	20	нов.
Русија и балканско питање	40	„
Мала библиотека свеска I.	10	„
„ II.	10	„
„ III. „Новина“ I.	60	„
„ IV. „Новина“ II.	80	„
„Илустрована ратна Кроника“, седам свезака, 29 табака са 104 слике, у меком повезу	3	фор.
Исто у лепим тврдим корицама	4	фор.
Очеви и деца, роман од Ивана Тургенева	60	„
Из природе, чланци за старо и младо	20	„
Како ваља ђубрити	20	новч.
Нове метарске мере	10	„
Мала Лазарица, песме за народ књ. I. са сликом кнеза Николе	10	„
Поријекло Зимонића породице и поп-Богдан Зимонић, са верним ликом попа-Богдана	20	„
Како се чува и негује здравље женскиња и мале дец од др. Љ. Радивојевића	20	„
Наставни план за срп. нар. учитеље	20	„
Увео листак, приповетка	40	„
Српски ријечник за кованџије	10	„
Херцеговачко робље од Чермака мање слике	40	„
„ веће слике	80	„

(на прописаној харџији) за рођење, венчање, и умрле, као и изводи из истих протокола могу се добити како на поједини табак, тако и на књиге, по жељи укорићене и у лепим, тврдим корицама, а по најједстину цену.

Матрикуларних протокола